

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут аеронавігації
Кафедра авіоніки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з авчальної та
методичної роботи

_____ Т.Іванова

«___» _____ 2016 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**"Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів
авіоніки "**

(за кредитно-модульною системою)

Напрямок підготовки: 6.051103 "Авіоніка"
Спеціальність: 8.051103 "Комплекси пілотажно-навігаційного
обладнання"

Курс – 5 Семестр – 9

Лекції – 17 Диференційований залік – 9 семестр
Практичні заняття – 17
Індивідуальна робота – 2
Самостійна робота – 72
Усього (годин/кредитів ECTS) – 108/3

Курсовий проект – 9 семестр

Індекс Р14-8.05110301/11-4.1.3

Р14-8.05110301/11-4.2.3

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 2 із 20	

СМЯ НАУ РНП 22.01.05-01-2011

Робоча навчальна програма дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки" розроблена на основі робочого навчального плану № РМ-14-8.05110301/11 підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "Магістр" за спеціальністю 8.05110301 "Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання" напряму підготовки 6.051103 "Авіоніка" та навчальної програми цієї дисципліни, індекс НМ14-8.05110301/11-4.1.3 та індекс НМ14-8.05110301/11-4.2.3, затвердженої ректором 22.04.2011 р., "Тимчасового Положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою (в умовах педагогічного експерименту)" та "Тимчасового Положення про рейтингову систему оцінювання", затверджених наказом ректора від 15.06.2004 №122/од, та наказу ректора від 12.04.2005 №81/од.

Робочу навчальну програму розробили
 завідувач кафедри авіоніки
 доцент кафедри авіоніки

А. Скрипець
 О. Ситник

Робоча навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри напряму 6.051103 "Авіоніка" (спеціальність 8.05110301 "Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання") – кафедри авіоніки, протокол № 19 від "25" квітня 2011 р.

Завідувач кафедри _____ А. Скрипець

Робоча навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні науково-методично-редакційної ради Інституту аеронавігації, протокол № _____ від " _____ " _____ 2011 р.

Голова НМРР _____ С. Креденцар

УЗГОДЖЕНО
 Директор Навчально-наукового інституту аеронавігації
 _____ В. Чепіженко
 « _____ » _____ 2016 р.

Рівень документа – 3б
 Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	4
1.2. Мета викладання навчальної дисципліни	4
1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни	4
1.4. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни	4
1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів	5
1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни	6
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Тематичний план навчальної дисципліни	6
2.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять	7
2.2.1. Лекційні заняття, їх тематика та обсяг.....	7
2.2.2. Практичні заняття, їх тематика та обсяг.....	9
2.2.3. Самостійна робота студента, її зміст та обсяг.....	9
2.2.3.1. Індивідуальна робота.....	9
2.2.3.2 Курсовий проект	10
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	10
3.1. Список рекомендованих джерел	10
3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до технічних засобів навчання	11
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11
4.1 Основні терміни, поняття, означення	11
4.2. Порядок рейтингового оцінювання набутих студентом знань та вмінь....	13
5. Форми документів Системи менеджменту якості	19

ВСТУП

Однією з необхідних умов організації навчального процесу за кредитно-модульною системою є наявність робочої навчальної програми з кожної дисципліни, розробленої за модульно-рейтинговими засадами і доведеної до відома викладачів та студентів.

Рейтингова система оцінювання (PCO) є невід'ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та умінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та умінь, що формують авіаційний профіль фахівця в області авіоніки і її складової комплексів пілотажно-навігаційного обладнання

1.2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у магістрів: знань з патентознавства, авторського права, вміння використовувати знання для складання заяв на патенти промислової власності та для охорони авторських прав на твори науково-технічного призначення з урахуванням вимог державних та міжнародних законів, нормативних актів в сфері інтелектуальної власності.

1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є оволодіння методами захисту промислової власності: винаходів, корисних моделей, промислових зразків, а також авторських та суміжних прав.

1.4. Інтегровані вимоги до знань та умінь з навчальної дисципліни

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- державну систему охорони промислової власності та авторського права;
- міжнародну систему охорони авторського та патентного права;
- методи та правила підготовки матеріалів заяви на винахід та корисну модель;
- особливості підготовки міжнародної заяви на патент або європатент;

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни " Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 5 із 20	

- форми, порядок та ліцензування об'єктів промислової власності;
- основні принципи та види авторського права;

вміти:

- самостійно застосовувати набуті знання при складанні заяви на патент в Держпатент України або міжнародної заяви;
- самостійно оформляти результати наукової та технічної роботи з урахуванням вимог до авторського права.

1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох класичних навчальних модулів. Окремим третім модулем є курсовий проект, який виконується в дев'ятому семестрі.

1.5.1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №1 " Умови патентоспроможності винаходів" студент повинен:

знати:

- інтелектуальну власність та системи її правової охорони;
- промислову власність та патентно-правову систему її охорони.

вміти:

- самостійно розробляти патентний пошук об'єктів авіоніки.

1.5.2. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №2 "Патентування винаходів та корисних моделей" студент повинен:

знати:

- порядок оформлення ліцензій на об'єкти промислової власності;
- оформлення ліцензійного договору;

вміти:

- проводити експертизу заяви на винахід;
- внесення змін та оскарження рішень експертизи.

1.5.3. У результаті виконання курсового проекту (модуль №3) студент повинен:

знати:

- алгоритм складання опису винаходу;
- вимоги до формули винаходу;
- особливі випадки формулювання суттєвих ознак, функціональні ознаки, альтернативні ознаки;
- структуру формули винаходу.

вміти:

- самостійно складати формулу винаходу та документи, що додатково додаються до заявки на винахід.

Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з повною вищою освітою.

1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)				
		Усього	Лекції	Практичні	СРС	ІР
1	2	3	4	5	6	7
9 семестр						
Модуль №1 " Інтелектуальна власність та системи її правової охорони "						
1.1	Вступ	6	2	2	2	
1.2	Міжнародна система охорони авторського та патентного права	3	2		1	
1.3	Промислова власність та патентно-правова система її охорони	6	2	2	2	
1.4	Патентування винаходів та корисних моделей	9	2	4	3	
1.5	Модульна контрольна робота №1	2	1		1	
Усього за модулем №1		26	9	8	9	
Модуль №2 " Особливості оформлення заяв на винахід, корисну модель, порядок експертизи заяви та одержання патенту "						
2.1	Особливості оформлення заяв на винахід, корисну модель, порядок експертизи заяви та одержання патенту	6	2	2	2	
2.2	Міжнародні патенти та оформлення ліцензій.	9	2	4	3	
2.3	Правова охорони промислових зразків, знаків для товарів і послуг та інших об'єктів інтелектуальної власності	6	2	2	2	
2.4	Авторське право і суміжні права.	3	2		1	
2.5	Індивідуальна робота	2				2
2.6	Модульна контрольна робота №2	2		1	1	

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки"	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 7 із 20	

Усього за модулем №2		28	8	9	9	2
Модуль №3 "Курсовий проект"						
3.1	Оформлення проекту заявки на винахід	54			54	
Усього за модулем №3		54			54	
Усього за навчальною дисципліною		108	17	17	72	2

2.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять

2.2.1. Лекційні заняття, їх тематика та обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Лекції	СРС
1	2	3	4
Модуль №1 "Інтелектуальна власність та системи її правової охорони"			
1.1	Місце та призначення інтелектуальної діяльності в економічному і соціальному розвитку країни. Поняття та види інтелектуальної власності. Джерела українського авторського та патентного права:	2	1
1.2	Міжнародні права та суміжних прав. Регіональні міжнародні організації. Стандартизація в питаннях охорони промислової власності. Гармонізація українського законодавства з міжнародною системою охорони авторського та патентного права. конвенції з охорони авторського	2	1
1.3	Предмет та джерело права промислової власності. Об'єкти права промислової власності: винаходи, корисні моделі, помислові зразки, знаки для товарів і послуг, топографія інтегральних мікросхем, фірмове найменування, найменування місця знаходження товару тощо. Суб'єкти права промислової власності. Держпатент України. Патентні повірені.	2	1
1.4	Закон України про винаходи і корисні моделі та нормативні акти, які регулюють винахідницьку діяльність. Об'єкти винаходи: продукт, спосіб, та корисні моделі. Умови патентної промисловості винаходу корисної моделі: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність. Об'єкти, які не можуть бути визначеними винаходами. Суб'єкти права на винахід та корисну модель. Права та обов'язки, що впливають з патенту на винахід.	2	1
1.5	Модульна контрольна робота №1	1	1
Усього за модулем №1		9	5

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки"	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 8 із 20	

Модуль №2 "Особливості оформлення заяв на винахід, корисну модель, порядок експертизи заявки та одержання патенту"			
2.1	Вимоги на заяву на видачу патенту. Склад документів заявки на винахід: заява на видачу патенту, опис винаходу, формула винаходу, креслення та реферат. Побудова класифікаційного індексу винаходу згідно з Міжнародною патентною класифікацією. Ознаки, що застосовуються для характеристики винаходів (спосіб, пристрій тощо), особливості складання опису та формули винаходів на спосіб та пристрій визначення пріоритету винаходу. Експертиза заявки, внесення змін та оскарження рішень експертизи. Порядок видачі патенту та оплата відповідних зборів.	2	1
2.2	Зарубіжне патентування згідно з договором про патентну кооперацію (РСТ). Особливості оформлення міжнародної патентної заявки. Міжнародна та національна фаза патентної заявки поданої згідно процедур РСТ. Особливості оформлення європейського патенту (ЕП). Три фази процедури видачі ЕП: формальна експертиза, експертиза по суті та розгляд протестів. Особливості оформлення патенту згідно з Європейською патентною конвенцією. Порядок оформлення ліцензій на об'єкти промислової власності. Ліцензійний договір та основні види ліцензій. Ліцензійні патенти: національний та складний платежі. Оцінка вартості ліцензії.	2	1
2.3	Вимоги до патентної промисловості промислових зразків. Особливості оформлення заявки, порядок її експертизи та одержання патенту на промисловий зразок. Права та обов'язки, які надає патент на промисловий зразок. Особливості оформлення заявки, порядок її експертизи та одержання свідоцтва на знаки для товарів та послуг.	2	1
2.4	Авторське право. Основні задачі та принципи авторського права. Природа та види авторського права. Немайнові права автора: право авторства, право на авторське ім'я, право публічного розголосу та публікації твору. Майнові права автора: право на відтворення, на імпорт, на публічний показ або виконання на екранізацію та передачу в ефір тощо. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Авторський договір. Охорона суміжних прав - прав виконавців, виробників фонограм, організацій ефірного та кабельного мовлення. Вільне використання об'єктів суміжних прав та термін охорони суміжних прав. Особливості керування авторським та суміжними правами. Аналіз практики виконання авторських та суміжних прав на Україні.	2	1
Усього за модулем №2		8	4
Усього за навчальною дисципліною		17	9

2.2.2. Практичні заняття, їх тематика та обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Практ. заняття	СРС

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни " Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 9 із 20	

Модуль №1			
1.1	Об'єкти винаходів (корисних моделей) та ознаки, що застосовують для їх характеристики	2	1
1.2	Порядок подання заявки на винахід та правила заповнення заяви на видачу патенту.	2	1
1.3	Особливості складання опису в залежності від об'єкта винаходу.	4	2
Усього за модулем №1		8	4
Модуль №2			
2.1	Особливості складання формули винаходу в залежності від об'єкту. Пристрій. Пристрій у вигляді електричної схеми.	2	1
2.2	Особливості складання формули винаходу в залежності від об'єкту. Речовина. Спосіб.	4	2
2.3	Вимоги до креслень, реферату та інших документів, що додаються до заявки на винахід.	2	1
2.4	Модульна контрольна робота №2	1	1
Усього за модулем №2		9	5
Усього за навчальною дисципліною		17	9

2.2.3. Самостійна робота студента, її зміст та обсяг

№ пор.	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	8
2.	Підготовка до практичних занять	8
8.	Підготовка до модульних контрольних робіт №1 та №2	2
3.	Виконання курсового проекту	54
Усього за навчальною дисципліною		72

2.2.3.1 Індивідуальна робота - 2 годин

Зміст індивідуальної роботи – роз'яснення студентам найскладніших розділів дисципліни.

Теми:

Умови патентної промислової власності, винаходи, корисні моделі: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність.

Об'єкти, які не можуть бути визначеними винаходами. Суб'єкти права на винахід та корисну модель.

Права та обов'язки, що впливають з патенту на винахід.

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 10 із 20	

2.2.3.2. Курсовий проект

Курсовий проект (КП) з дисципліни виконується у дев'ятому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки" .

Виконання КП є важливим етапом у підготовці до виконання дипломного проекту (роботи) майбутнього фахівця з авіоніки.

Конкретна мета КП міститься у оформленні проекту заявки на винахід: провести патентний пошук по темі проекту заявки на винахід; розробити документи: "Формула винаходу" об'єкту "Пристрій"; реферат; креслення (за необхідності), реферат та інші документи, що додаються до заявки на винахід.

Виконання, оформлення та захист КП здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання КП, – до 54 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Список рекомендованих джерел

1. Добриніна Г.П. Патентна інформація та документація. Патентні дослідження: Конспект лекцій. К., Інститут інтелектуальної власності і права, 2003. – 96 с.

2. Интеллектуальная собственность в Украине: правовые основы и практика. – Науч.-практ. Изд.: В 4т./Под общ.ред. А.Д. Святоцкого.- т.3: Промышленная собственность/ Г.А. Андрощук, С.А. Довгий, В.С. Дробязко и др.; Под ред. В.Л. Петрова, - К.: Ін Юре, 1999. – 672 с.

3. Крайнев П.П. Патентування винаходів в Україні. К., „Ін Юре”, 2000. – 340 с.

4. Патентні дослідження. Методичні рекомендації/ Добриніна Г.П., Данова Н.М., Крайжинська Г.П. та ін. – К., „Ін Юре”, 1999. – 264 с.

5. Патентоведение: Учебник для вузов/Под ред. В.А. Рясенцева. – М.: Машиностроение, 1984, 352 с.

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки"	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 11 із 20	

3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до ТЗН

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1.	Слайди опису патентів	2.2	1
2.	Методичні вказівки з виконання реферату	2.1	1
3.	Методичні вказівки з виконання розрахунково-графічної роботи	2.1	1
6.	Методичні вказівки з виконання курсового проекту	2.3	1

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1 Основні терміни, поняття, означення

4.1.1. *Семестровий екзамен* – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр. Складання екзамену здійснюється під час екзаменаційної сесії в комісії, яку очолює завідувач кафедри, відповідно до затвердженого в установленому порядку розкладу.

З метою забезпечення об'єктивності оцінок та прозорості контролю набутих студентами знань та вмінь, семестровий контроль здійснюється в університеті в письмовій формі або з використанням комп'ютерних інформаційних технологій. Ця норма не поширюється на дисципліни, викладення навчального матеріалу з яких потребує від студента переважно усних відповідей. Перелік дисциплін з усною або комбінованою формою семестрового контролю встановлюється окремо за кожним напрямом (спеціальністю) підготовки фахівців за погодженням з проректором з навчальної роботи.

4.1.2. *Семестровий диференційований залік* – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять тощо та самостійної роботи при виконанні індивідуальних завдань (домашніх завдань тощо).

Семестровий диференційований залік не передбачає обов'язкову присутність студента і виставляється за умови, що студент виконав усі попередні види навчальної роботи, визначені робочою навчальною програмою дисципліни, та отримав позитивні (за національною шкалою) підсумкові модульні рейтингові оцінки за кожен з модулів. При цьому викладач для

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни " Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 12 із 20	

уточнення окремих позицій має право провести зі студентом додаткову контрольну роботу, співбесіду, експрес-контроль тощо.

4.1.3. **Кредитно-модульна система** – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та методи організації навчального процесу, контролю якості навчальної діяльності та набутих студентом знань і вмінь у процесі аудиторної та самостійної роботи. Кредитно-модульна система має за мету поставити студента перед необхідністю регулярної навчальної роботи протягом усього семестру з розрахунком на майбутній професійний успіх.

4.1.4. **Навчальний модуль** – це логічно завершена, відносно самостійна, цілісна частина навчального курсу, сукупність теоретичних та практичних завдань відповідного змісту та структури з розробленою системою навчально-методичного та індивідуально-технологічного забезпечення, необхідним компонентом якого є відповідні форми рейтингового контролю.

4.1.5. **Кредит (залікова одиниця)** – це уніфікована одиниця виміру виконаної студентом аудиторної та самостійної навчальної роботи (навчального навантаження), що відповідає 36 годинам робочого часу.

4.1.6. **Рейтинг (рейтингова оцінка)** – це кількісна оцінка досягнень студента за багатобальною шкалою в процесі виконання ним заздалегідь визначеної сукупності навчальних завдань.

4.1.7. **Рейтингова система оцінювання** – це система визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного (проміжного) та семестрового (підсумкового) контролю, з наступним переведенням оцінки в балах у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

PCO передбачає використання поточної, контрольної, підсумкової, підсумкової семестрової модульних рейтингових оцінок, а також екзаменаційної та підсумкової семестрових рейтингових оцінок.

4.1.7.1. **Поточна модульна рейтингова оцінка** складається з балів, які студент отримує за певну навчальну діяльність протягом засвоєння даного модуля – виконання та захист індивідуальних завдань (розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо), лабораторних робіт, виступи на семінарських та практичних заняттях тощо.

4.1.7.2. **Контрольна модульна рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання модульної контрольної роботи з даного модуля.

4.1.7.3. **Підсумкова модульна рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) як сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок з даного модуля.

4.1.7.4. **Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) як сума підсумкових модульних рейтингових оцінок, отриманих за засвоєння всіх модулів.

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни " Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 13 із 20	

4.1.7.5. **Екзаменаційна рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

4.1.7.6. **Залікова рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.1.7.7. **Підсумкова семестрова рейтингова оцінка** визначається як сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної (залікової – у випадку диференційованого заліку) рейтингових оцінок (в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS).

Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни, яка викладається протягом декількох семестрів, визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з даної дисципліни – за четвертий та п'ятий семестри) з наступним її переведенням у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.2. Порядок рейтингового оцінювання набутих студентом знань та вмінь

4.2.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи та набутих знань та умінь здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента

Модуль №1		Модуль №2		Мах кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
Виконання та захист практичної роботи 1.1	7	Виконання та захист практичної роботи 2.1	7	
Виконання та захист практичної роботи 1.2	7	Виконання та захист практичної роботи 2.2	7	
Виконання та захист практичної роботи 1.3	7	Виконання та захист практичної роботи 2.3	7	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 21 балів</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 21 бала</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	
Усього за модулем №1	36	Усього за модулем №2	36	
Виконання та захист курсового проекту				16
Семестровий диференційований залік				12
Усього за 9 семестр				100

4.2.2. Виконаний вид навчальної роботи зараховується студенту, якщо він отримав за нього позитивну оцінку за національною шкалою (табл. 4.2).

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни " Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 14 із 20	

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи
в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання та захист лабораторної роботи	Виконання та захист домашнього завдання	Виконання модульної контрольної роботи	
7	8	14-15	Відмінно
6	7	11-13	Добре
4-5	5-6	9-10	Задовільно
менше 4	менше 5	менше 9	Незадовільно

4.2.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.2.4. Якщо студент успішно та своєчасно виконав передбачені в даному модулі всі види навчальної роботи (з позитивними за національною шкалою оцінками), то від допускається до модульного контролю з цього модуля.

Увага! Якщо студент отримував лише мінімальні оцінки за виконання окремих видів навчальної роботи з певного модуля, то його поточна модульна рейтингова оцінка може виявитися недостатньою для отримання допуску до виконання модульної контрольної роботи.

У цьому випадку для отримання допуску до виконання модульної контрольної роботи студент повинен до її проведення виконати додаткове індивідуальне завдання, захистити його з позитивною оцінкою в балах (1 бал), яка буде додана до поточної модульної рейтингової оцінки.

4.2.5. Модульний контроль за модулями №1-№4 здійснюється комісією, яку очолює завідувач кафедри, шляхом виконання студентом модульної контрольної роботи тривалістю до двох академічних годин.

4.2.6. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка виражається в балах та за національною шкалою відповідно до табл. 4.3.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки
в балах оцінці за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №2	Модуль №3	Модуль №4	Оцінка за національною шкалою
34-38	45-50	26-29	39-43	Відмінно
29-33	38-44	22-25	32-38	Добре
23-28	30-37	17-21	26-31	Задовільно

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 15 із 20	

менше 23	менше 30	менше 17	менше 26	Незадовільно
----------	----------	----------	----------	--------------

4.2.7. Модуль зараховується студенту, якщо він під час модульного контролю отримав позитивну (за національною шкалою) контрольну модульну рейтингову оцінку (табл. 4.2) та позитивну підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл. 4.3).

4.2.8. У випадку відсутності студента на модульному контролі з будь-яких причин (через не допуск, хворобу тощо), проти його прізвища у колонці "Контрольна модульна рейтингова оцінка" відомості модульного контролю робиться запис "Не з'явився", а у колонці "Підсумкова модульна рейтингова оцінка" – "Не атестований".

При цьому студент вважається таким, що не має академічної заборгованості, якщо він має допуск до модульного контролю і не з'явився на нього з поважних причин, підтверджених документально. У протилежних випадках студент вважається таким, що має академічну заборгованість.

Питання подальшого проходження студентом модульного контролю у цих випадках вирішується в установленому порядку.

4.2.9. У випадку отримання незадовільної контрольної модульної рейтингової оцінки студент повинен повторно пройти модульний контроль в установленому порядку.

4.2.10. При повторному проходженні модульного контролю максимальна величина контрольної модульної рейтингової оцінки в балах, яку може отримати студент, дорівнює 13 (оцінці "Добре" за національною шкалою), тобто зменшується на два бали у порівнянні з наведеною в табл. 4.2 максимальною оцінкою.

4.2.11. Повторне проходження модульного контролю при отриманій раніше позитивній контрольній модульній рейтинговій оцінці з метою підвищення підсумкової модульної рейтингової оцінки не дозволяється.

4.2.12. Оцінювання результатів виконання та захисту курсового проекту (модуль № 5) здійснюється комісією, яку очолює завідувач кафедри, відповідно до рейтингової системи, наведеної в табл. 4.4 та табл. 4.5.

Таблиця 4.4

Система оцінювання результатів виконання та захисту курсового проекту

№ пор.	Критерій	Мах кількість балів
1.	Відповідність змісту виконаної роботи поставленому завданню та повнота його розкриття.....	3
2.	Правильність та повнота обґрунтування прийнятих рішень....	3
3.	Відповідність оформлення пояснювальної записки вимогам ДСТУ та інших нормативних документів.....	2
4.	Захист курсового проекту: повнота та глибина доповіді, повнота та логічність відповідей на запитання під час захисту.	8

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни " Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки "	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 16 із 20	

Максимальна підсумкова оцінка	16
-------------------------------	----

Таблиця 4.5

Відповідність рейтингових оцінок за результати виконання та захист курсового проекту в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою
Захист курсорового проекту	Виконання та захист курсорового проекту	
8	15-16	Відмінно
6-7	12-14	Добре
5	10-11	Задовільно
Менше 5	Менше 10	Незадовільно

Увага! Якщо студент має нульову оцінку за хоча б одним з критеріїв 1-3 або оцінку менше 5 балів за критерієм 4 (захист курсового проекту), наведених у табл. 4.4, то курсовий проект йому не зараховується.

4.2.13. Якщо студент виконав та захистив курсовий проект поза встановлений термін з неповажних причин, то максимальна величина рейтингової оцінки в балах, яку він може отримати за результатами захисту, дорівнює 14 (оцінці "Добре" за національною шкалою), тобто зменшується на два бали у порівнянні з наведеною в табл. 4.5 максимальною оцінкою.

4.2.14. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах за семестр становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.7

Відповідність залікової/екзаменаційної рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою
Залікова	Екзамен.	
12	11-12	Відмінно
10	9-10	Добре
8	7-8	Задовільно
-	менше 7	Незадовільно

4.2.15. Якщо студент має позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, то він допускається до семестрового екзамену, який передбачений навчальним планом з дисципліни у 5 семестрі.

	22	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки"	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 22.01.05 – 01-2016
			Стор. 17 із 20	

4.2.16. Семестровий екзамен здійснюється комісією, яку очолює завідувач кафедри, шляхом виконання студентом письмової екзаменаційної роботи тривалістю до трьох академічних годин.

4.2.17. Якщо студент під час семестрового екзамену отримав позитивну (за національною шкалою) екзаменаційну рейтингову оцінку (табл. 4.7), то навчальний курс з дисципліни у даному семестрі йому зараховується. У протилежному випадку він повинен повторно скласти семестровий екзамен в установленому порядку.

4.2.18. При повторному складанні семестрового екзамену максимальна величина екзаменаційної рейтингової оцінки в балах, яку може отримати студент, дорівнює 10 (оцінці "Добре" за національною шкалою), тобто зменшується на два бали у порівнянні з наведеною в табл. 4.7 максимальною оцінкою.

4.2.19. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.8).

Таблиця 4.8

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки
в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

22

Система менеджменту якості.
Робоча навчальна програма
навчальної дисципліни
" Інтелектуальна власність та
патентознавство об'єктів авіоніки "

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 22.01.05 – 01-2016

Стор. 18 із 20

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75 – 81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67 – 74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.2.20. Студент має право не складати семестровий екзамен і отримати підсумкову семестрову рейтингову оцінку без екзамену, якщо він виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів та без перескладань і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку. У протилежному випадку він повинен обов'язково складати семестровий екзамен.

4.2.21. Для оформлення звільнення від складання екзамену студент повинен подати в установленому порядку письмову заяву на ім'я декана факультету.

4.2.22. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка студента, який виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів та без перескладань, отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку і вирішив не складати екзамен, дорівнює сумі підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки та мінімальної екзаменаційної рейтингової оцінки, встановленої для кожної категорії підсумкових семестрових модульних рейтингових оцінок (*для "Відмінно" – 11 балів, для "Добре" – 9 балів, для "Задовільно" – 7 балів*).

4.2.23. У випадку відсутності студента на семестровому екзамені, який він повинен обов'язково складати, з будь-яких причин (через не допуск, хворобу

22

Система менеджменту якості.
Робоча навчальна програма
навчальної дисципліни
" Інтелектуальна власність та
патентознавство об'єктів авіоніки "

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 22.01.05 – 01-2016

Стор. 20 із 20

(Ф 03.02 – 16)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 16)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 16)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

22

Система менеджменту якості.
Робоча навчальна програма
навчальної дисципліни
" Інтелектуальна власність та
патентознавство об'єктів авіоніки "

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 22.01.05 – 01-2016

Стор. 21 із 20

№ змін	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 16)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				